

ГЕНЕТИЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ПРОДУКТИВНОСТІ МОЛОЧНОЇ ХУДОБИ

С.Г. Козленко¹, В.О. Білоконенко², Т.Р. Гриншпун³, Д.І. Барановський⁴

Державний біотехнологічний університет, Харків, Україна

^{1, 2, 3} здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, факультет біотехнологій

⁴ науковий керівник – доцент кафедри генетики, розведення та селекційних технологій в тваринництві, dmitribaranovskii@gmail.com

Вступ. Збільшення обсягів виробництва молока за рахунок підвищення продуктивності корів є головним аспектом сучасної молочної галузі. Основними факторами, які впливають на показники продуктивності є рівень годівлі, умови утримання та ряд інших паратипових складових. Проте визначальним є породний фактор, який сформувався в процесі селекції худоби. Всі молочні породи формувалися на здатність до максимальних надоїв. Проте господарські умови, власне кормова база та технологія утримання по різному впливають на реалізацію потенційної, генетично-спадкової продуктивності тих чи інших порід.

Кращим методом визначення доцільності використання певної породи з урахуванням факторності господарства є порівняння продуктивності корів декількох порід в конкретних умовах [1, 2, 3].

Враховуючи вищезазначене нами зроблений ретроспективний аналіз продуктивності корів чорно-рябої, червоно-рябої порід та їх помісей в умовах навчально-дослідного комбінату Державного біотехнологічного університету.

Результати досліджень. Досліджена продуктивність корів різних генотипів за показниками надою та жирномолочності в розрізі окремих лактацій. Для з'ясування поставленої задачі були опрацьовані картки племінного обліку по 17 голів від кожного генотипу. Застосовували біометричні обрахунки таких величин, як середнє арифметичне, середнє квадратичне відхилення, коефіцієнти варіацій та похибки репрезентативності. Отримані результати наведені в таблиці.

Таблиця 1 – Продуктивність корів різних генотипів

Лактації	Чорно-ряба		Червоно-ряба		Помісі	
	надій, кг	жир, %	надій, кг	жир, %	надій, кг	жир, %
I	3790±101,4	3,75±0,037	3670±112,8	3,80±0,042	3569±134,8	3,81±0,047
II	4123±99,8	3,77±0,049	4095±121,1	3,81±0,051	4010±151,8	3,82±0,045
III	4931±115,4	3,75±0,047	4804±118,4	3,82±0,045	4560±154,9	3,83±0,039

Встановлено, що поголів'я корів різного походження було досить однорідним за показниками надою (CV = 10,1 %...12,4 %) та жирномолочності (CV = 4,9 %...5,3 %).

Корови чорно-рябої породи дещо перевищували корів червоно-рябої породи за надоєм, як по першій лактації, так і за наступними лактаціями. Помісні тварини за різною кровністю від поєднання чорно-рябої і червоно-рябої порід уступали чистопородним ровесницям за надоєм. Показник жирномолочності помісей мав тенденцію до перевищення над чистопородними ровесницями. Ефекту гетерозису за показниками молочної продуктивності при схрещуванні великої рогатої худоби різних порід не виявлено.

За показниками динаміки росту молодняку помісні тварини мали суттєво вищі абсолютні прирости у різні вікові періоди. Фактично ріст і розвиток в певній мірі детермінований ефектом гетерозису.

Висновки.

1. У стабільних умовах утримання при повноцінній годівлі чорно-ряба молочна порода великої рогатої худоби має кращі показники молочної продуктивності, чим червоно-ряба. Перевага на користь чорно-рябої породи у розрізі різних лактацій становила 2,6...3,3 %.

2. Поєднання чорно-рябої породи з червоно-рябою не забезпечує ефекту гетерозису за показниками молочної продуктивності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Зубець М.В., Буркат В.П., Єфіменко М.Я та ін. // Генетика і селекція у скотарстві: Генетика і селекція в Україні на межі тисячоліть: у 4т. 2001. 4: 181-198.
2. Барановський Д.І., Герасімов В.І., Нагаєвич В.М. // Генофонд свійських тварин України: навч. посібн. 2005: 400 с.
3. Афанасенко В.Ю., Барановський Д.І., Волгіна Н.В. та ін. // Селекція сільськогосподарських тварин. 2013: 218 с.

ВЗАЄМОБУМОВЛЕНІСТЬ ЕКСТЕР'ЄРНИХ І ПРОДУКТИВНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ КОРІВ МОЛОЧНИХ ПОРІД

Д.І. Барановський¹, С.Ю. Верещага², В.А. Пільтєєва³

Державний біотехнологічний університет, Харків, Україна

¹ доцент кафедри генетики, розведення та селекційних технологій в тваринництві,
dmitribaranovskii@gmail.com

^{2,3} здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, факультет біотехнологій

Вступ. Важливими селекційними властивостями великої рогатої худоби молочних порід є екстер'єрні показники. Між показниками екстер'єрного розвитку і молочною продуктивністю корів існує певна кореляційна обумовленість. Як правило, корови які мають більш високий показник довжини тіла, обхвату грудей за лопатками характеризуються більш високими надоями. Існують певні кореляції між масою тіла корів та їх молочною продуктивністю, між висотою в холці та величиною надоїв за лактацію.

Зазначена проблема вивчалася багатьма дослідниками, проте в кожному конкретному стаді тварин сформувалися свої генетично-обумовлені величини кореляцій. Кожне стадо потребує врахування цих величин кореляцій при проведенні добору та підбору в процесі реалізації племінної роботи.

Мета досліджень. Враховуючи вищезазначене нами проведені дослідження з вивчення сили кореляцій між окремими промірами екстер'єру та молочною продуктивністю корів чорно-рябої і червоно-рябої порід в умовах навчально-дослідного комбінату Державного біотехнологічного університету. Дослідження проводилися методом взяття промірів екстер'єрних показників та вимірів рівнів молочної продуктивності корів за I, II та III лактації.

Вивчалися коефіцієнти кореляцій між показниками висоти в холці корів та їх молочною продуктивністю й між косою довжини тіла та величиною надою за лактацію. Всього було обраховано показники 27 голів корів чорно-рябої і червоно-рябої порід.

Результати досліджень. Біометричні матеріали екстер'єрних та продуктивних показників наведені в таблиці 1.

Таблиця 1 – Екстер'єрні проміри та надої корів за лактації

Група корів	n	Висота в холці, см	Надій корів за лактацію, кг		
			I	II	III і старше
Низькорослі	5	до 120 см	3680±94,9	4113±101,2	4680±112,1
Середньорослі	12	121-125 см	3860±101,4	4250±103,4	4890±115,4
Високорослі	10	вище 125 см	3903±114,4	4203±112,4	4904±115,9